

آئین نامه بهداشت محیط

آیین نامه اجرایی قانون اصلاح ماده ۱۳ قانون مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی

ماده ۶۸۸ قانون مجازات اسلامی

آئین نامه بهداشت محیط

مقدمه:

کنترل عوامل محیطی در ارتقای سلامت انسان نقش اساسی و کلیدی دارد و آلاینده های محیط که از تنوع، گستردگی و پیچیدگی خاصی برخوردارند می توانند هر سه بعد جسمی، روانی و اجتماعی سلامت انسان را با خطر مواجه سازند.

امروزه بیشتر این آلاینده ها زائیده فعالیتهای روز مره و یا فعالیتهای ویژه انسانها نظیر علوم، فنون، صنایع و ارتقای سطح فناوری می باشند که در روند تولید آنها گاه علم و اراده انسان بصورت عمده دخالت داشته و گاهی نیز ناشی از عدم آگاهی و اطلاع از پیامدهای نو هستند.

حفظ و صیانت از محیط مستلزم انضباط و رعایت نظم اجتماعی است و ضمانت اجرایی آن نیز وجود قوانین و آئین نامه های قوی و محکمی است که اجرای آنها میتواند آثار سوء و زیانبار آلودگی های محیطی را به حداقل ممکن برساند.

در کشور ما قوانین و آئین نامه های متعددی در زمینه آب، هوا، فاضلاب، مواد غذایی، اماکن و موارد تخلف زیست محیطی وجود دارد که اغلب آنها با بهداشت محیط مرتبط می باشند. لکن تعدادی معدودی از آنها بعنوان پشتیبان اصلی پیشبرد اهداف بهداشت محیط هستند که ذیلا به آنها اشاره و متن اصلی آئین نامه ها و قوانین جهت استفاده کاربران محترم ارائه خواهد گردید.

آئین نامه بهداشت محیط

این آئین نامه در تاریخ ۱۳۷۱/۴/۲۴ به تصویب هیئت محترم وزیران رسیده و در حقیقت رئوس وظایف و فعالیتهای بهداشت محیط کشور را تبیین نموده است.

قانون مواد خوردنی، آشامیدنی و آرایشی و بهداشتی مصوب تیر ماه ۱۳۴۶ این قانون مشتمل بر ۱۸ ماده است که ماده ۱۳ آن نحوه کنترل و برخورد با متخلفین مراکز تهیه، توزیع، نگهداری، فروش و حمل و نقل مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی و اماکن عمومی را مشخص می سازد.

قانون اصلاح ماده ۱۳ قانون مواد خوردنی، آشامیدنی و آرایشی و بهداشتی مصوب ۱۳۷۹/۹/۱۳ مجلس محترم شورای اسلامی در این قانون آئین نامه ماده ۱۳ تکمیل و اصلاحات لازم در آن بعمل آمده است.

وزارت بهداشت - درمان و آموزش پزشکی در اجرای بند (۲) ماده (۱) قانون تشکیلات و وظایف وزارت بهداشت - درمان و هیئت محترم وزیران در جلسه مورخه ۷۱/۴/۲۴ بنا به پیشنهاد شماره ۱۳۲۰ مورخه ۷۰/۲/۱۱ وزارت بهداشت - آموزش پزشکی (مصوبه ۶۷/۳/۳ مجلس شورای اسلامی) آئین نامه بهداشت محیط را به شرح زیر تصویب نمود

ماده ۱ - تعاریف:

الف - بهداشت محیط:

بهداشت محیط عبارتست از کنترل عواملی از محیط زندگی که به گونه ای روی سلامت جسمی - روانی و اجتماعی انسان تاثیر میگذارند.

ب - آب آشامیدنی:
آب آشامیدنی آب گوارایی است که عوامل فیزیکی - شیمیایی - ویولوژیکی آن در حد استانداردهای مصوب باشد و مصرف آن عارضه سوتی در کوتاه مدت یا دراز مدت در انسان ایجاد نکند.
پ - آلودگی آب آشامیدنی:
آلودگی آب آشامیدنی عبارتست از تغییر خواص فیزیکی - شیمیایی و ویولوژیکی آب به گونه ای که آن را برای مصرف انسان زیان آور سازد.
ت - کنترل بهداشتی:
منظور از کنترل بهداشتی، بازدید و بررسی بهداشتی مراکز مشمول این آئین نامه به منظور اعمال ضوابط بهداشت محیطی می باشد.

ث - مراکز کاربرد پرتوهای یونساز در پزشکی:
مراکز کاربرد پرتوهای یونساز در پزشکی مراکزی هستند که با استفاده از پرتوهای یونساز زیر نظر مسئولین متخصص مربوطه به تشخیص یا درمان بیماریها پرداخته و شامل مراکز رادیو لوژی - رادیوتراپی - رادیو ایزوتوپ می باشد.

ج - اماکن عمومی:
لیست کلیه اماکن عمومی شامل بیش از ۳۵ نوع:
- مراکز آموزش و تربیتی و پرورشی - پرورشگاه - آرایشگاههای مردانه - استخرهای شنا - ترمینالهای مسافری - راه آهن - خوابگاه های دانشجویی - سالنهای آرایش زنانه - پیش دبستانی و مهد کودک ها - مراکز تولید پرتوهای یونساز - آزمایشگاههای تشخیص طبی - مهمانخانه ها - مراکز درمانی - حوزه علمیه - فرودگاه - سالنها و باشگاههای ورزشی - غسلخانه - گورستان - حمامهای عمومی زنانه - پانسیون ها - بیمارستانها - پادگانها - مراکز نظامی و انتظامی - مجتمع های بهزیستی - مسافر خانه ها - مراکز تفریحی و پارکها - زندانها - حمامهای عمومی مردانه - هتل ها - مهمانپذیرها - مثل ها - مجتمع های پزشکی - مطب ها - دانشکده و دانشگاه - مراکز نگهداری سالمندان - اردوگاهها و.....

چ - مراکز تهیه و توزیع - نگهداری و فروش مواد خوردنی ، آشامیدنی و بهداشتی:
لیست کلیه مراکز تهیه و توزیع ، حمل و نقل ، نگهداری و فروش مواد غذایی شامل ۴۳ نوع : عطاری و بقالی - رستوران - چلوکبابی - سلف سرویس - تالار پذیرایی - کافه قنادی - سوپر مارکت - لبنیات فروشی - فروشگاههای بزرگ ، تعاونی و زنجیره ای - فروشگاههای گوشت - مرغ - ماهی - میگو - آرایش خوراک دامی و مواد پروتئینی - آشپزخانه ها - کبابی - حلیم پزی - آش پزی - کله پزی - جگرکی - سیراب و شیردان - اغذیه و ساندویچ - پیتزا - مرغ سوخاری - چایخانه و قهوه خانه - آبیوه و بستنی فروشی - بوفه - میوه و سبزی فروشی - نانوائیها - کارگاهها و کارخانجات تولید انواع مواد غذایی - نبات و آبنبات پزی - قند ریزی - حلواسازی - عصار (آبغوره و آلبیموو تهیه ترشیجات) - خشکبار - وسائط حمل و نقل مواعذایی - انواع نان - لبنیات سازی - کشک سابی - بستنی سازی
ح - مراکز بهداشتی - درمانی:

مراکز بهداشتی درمانی عبارتند از بیمارستانها - آسایشگاهها - زایشگاهها - مطب ها - درمانگاهها - آزمایشگاههای تشخیص طبی - بخشهای تزریقات و پانسمان - آسایشگاههای معلولین - طب هسته ای - فیزیوتراپی - رادیولوژی و مانند اینها.

خ - مراکز آموزشی و تربیتی:
مراکز آموزشی و تربیتی عبارتند از مدارس - آموزشگاههای تحصیلی - حوزه های علمیه - دانشکده ها - هنرستان ها - خوابگاههای مراکز آموزشی - پرورشگاهها - مراکز تربیتی شبانه روزی ندامتگاهها و مهدهای کودک.
ماده ۲- هر اقدامی که تهدیدی برای بهداشت عمومی شناخته شود ممنوع می باشد وزارت بهداشت - درمان و آموزش پزشکی موظف است پس از تشخیص هر مورد از موارد موضوع را به مراجع ذیربط جهت انجام اقدامهای قانونی معمول و در سایر موارد موضوع را به مراجع ذیربط جهت انجام اقدامهای قانونی فوری اعلام نماید . متخلفان از مقررات بهداشت عمومی تحت پیگرد قانونی قرار خواهند گرفت.

ماده ۲ - آلوده کردن آب آشامیدنی عمومی ممنوع است و با متخلفان مطابق مقررات رفتار خواهد شد. وزارت بهداشت - درمان و آموزش پزشکی به منظور حفظ سلامت و بهداشت مردم مکلف است کیفیت آب آشامیدنی عمومی از نقطه آبیگری تا مصرف را از نظر بهداشتی تحت نظارت مستمر قرار دهد.

تبصره ۱ - وظایف و اختیارات سازمان حفاظت محیط زیست در پیشگیری و جلوگیری از آلودگی منابع آب - موضوع ماده (۴۶) قانون توزیع عادلانه آب - و آئین نامه های اجرایی آن همچنان قابل اجراست.

تبصره ۲ - سازمانها و مؤسسه های دولتی و خصوصی تامین کننده آب آشامیدنی عمومی موظف به رعایت همه ضوابط و معیارهای بهداشتی اعلام شده توسط وزارت بهداشت - درمان و آموزش پزشکی بوده و باید همه اطلاعات لازم برای بررسی مورد یا موارد و تسهیلات بازدید از تاسیسات را در اختیار وزارت قرار دهند.

تبصره ۳ - وزارت بهداشت - درمان و آموزش پزشکی به منظور کنترل آب آشامیدنی عمومی در مراحل مختلف توزیع ، آزمایشگاههای مراکز بهداشت استان - شهرستان و مراکز بهداشتی - درمانی را برای ارائه خدمت در این زمینه تجهیز می نماید.

ماده ۴ - به منظور جلوگیری از روند رو به رشد آلودگی منابع آبهای سطحی و زیرزمینی اعم از چاهها - رودخانه ها - قناتها - چشمه ها - آب مصرفی شهر و روستا کمیته ای با نام کمیته حفاظت از منابع آب آشامیدنی زیر نظر استاندار با عضویت مدیران و رؤسای ادارات کل : ۱- بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی ۲- سازمان حفاظت محیط زیست ۳- سازمان آب منطقه ای استان ۴- جهاد سازندگی استان ۵- برنامه و بودجه استان ۶- شرکت آب و فاضلاب استان تشکیل می شود تا موارد زیر را بررسی و اقدام نماید.

• اتخاذ تصمیم راجع به خارج نمودن بعضی از منابع تامین آب آشامیدنی از سرویس که بر اساس گزارش اداره کل بهداشت محیط آلوده شده اند (اعم از چاهها ، چشمه ها ، قناتها و...).

• اتخاذ تدابیر لازم جهت حفاظت از منابع آب آشامیدنی موجود بر اساس دستورهای که توسط دستگاههای ذیربط پیشنهاد می شود و به تصویب کمیته می رسد.

• اتخاذ تدابیر لازم به منظور حفظ حریم مناطقی که در آینده برای تامین آب شهرها از طریق دستگاههای ذیربط پیشنهاد می شود.

• اتخاذ تصمیم در رابطه با بحرانهای ناشی از آلودگی منابع آب و چگونگی مقابله به آنها.

تبصره - در ابتدا اداره کل بهداشت محیط موظف است نواقصی را که موجب آلودگی منابع آب میگردد به دستگاه ذیربط اعلام کند تا راسا نسبت به رفع آن اقدام نماید.

در صورتی که امکانات دستگاهها برای رفع نواقص کفایت ننماید مراتب در کمیته یاد شده مطرح خواهد شد.

ماده ۵ - وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی بمنظور حفظ بهداشت عمومی مکلف است بررسیهای لازم را در مورد تاثیر های هوای استنشاقی و سایر مواد مؤثر بر انسان معمول دارد و نسبت به ارائه توصیه های ضروری به مراجع ذیربط اقدام نماید.

ماده ۶ - مراکز کاربرد پرتوهای یونساز در پزشکی موظف به همکاری و ارائه آمار و اطلاعات و فراهم نمودن تسهیلات بمنظور بررسی دزیمتری و بهسازی جهت انجام وظیفه کارشناسان وزارت بهداشت - درمان و آموزش پزشکی می باشند . با متخلفان برابر مقررات قانونی مربوطه (قانون تعزیرات) رفتار خواهد شد .

ماده ۷ - وزارت بهداشت - درمان و آموزش پزشکی مکلف است مراکز بهداشتی ، درمانی - آموزشی و تربیتی - اماکن عمومی - مراکز تهیه ، توزیع ، نگهداری و فروش مواد خوردنی ، آشامیدنی و بهداشتی را از نظر ضوابط و مقررات بهداشت

محيطي كنترول و با متخلفان از دستورالعمل ها و توصیه هاي بهداشتي وزارت برابر مقررات قانوني مربوطه (قانون تعزيرات) رفتار نمايد.

ماده ۸ - مراجع صادر كننده پروانه كسب مراكز تهیه , توزيع , نگهداري و فروش مواد خوردني , آشاميدني و بهداشتي و اماكن عمومي مؤظفند ضمن رعايت ضوابط مربوط به خود , مقررات و توصیه هاي اعلام شده توسط وزارت بهداشت , درمان و آموزش پزشكي را نيز در اين زمينه رعايت نموده و قبل از صدور پروانه كسب , نظريه بهداشتي از اين وزارتخانه كسب نمايند.

ماده ۹ - وزارت بهداشت - درمان و آموزش پزشكي علاوه بر وظيفه قانوني مبارزه با ناقلين بيماريها عهده دار نظارت بر امر مبارزه با بنديپايان , جوندگان و حيوانهاي ناقل بيماريها نيز مي باشد . مراجع ذيربط ملزم به رعايت دستورالعملهاي بهداشت محيطي اين وزارتخانه در اين مورد هستند.

ماده ۱۰ - بمنظور پيشگيري از شيوع بيماريهاي منتقل شده بوسيله بند پايان و حيوانهاي ناقل بيماري و همچنين جلوگيري از آلودگي محيط به سموم و مواد شيميايي و در صورت امكان روشهاي مبارزه از طريق بهسازي محيط ارجح بوده و دستگاههاي اجرائي ذيربط موظف به بهسازي كانونهاي جلب و تكتير بندپايان و حيوانهاي ناقل برابر توصیه ها و دستورالعملهاي وزارت بهداشت - درمان و آموزش پزشكي مي باشند.

تبصره - شهرداري ها مكلفند در تنظيم روشهاي جمع آوري - حمل و دفع زباله شهر و ساير خدمات شهري دستورالعملها و توصیه هاي وزارت بهداشت - درمان و آموزش پزشكي و ساير مراجع ذيربط را رعايت نمايند.

ماده ۱۱ - صدور مجوز ورود و ترخيص و كنترول بهداشتي هر نوع دام و فراورده هاي خام دامی با توجه به نص مواد (۲-۲۳-۷۸) قانون سازمان دامپزشكي كشور (مصوبه سال ۱۳۵۰) كه مؤخر بر قانون مواد خوردني و بهداشتي است علي الاطلاق و در تمام مراحل اعم از توليد - توزيع و عرضه از لحاظ پيشگيري و مبارزه با بيماريهاي دامی و بيماريهاي مشترك انسان و دام بر عهده سازمان دامپزشكي مي باشد.

طبيعي است چنانچه عرضه فراورده هاي خام دامی موجب بيماريهاي مختص انسان شود و همچنين مواردی كه در فراورده هاي خام دامی تغييراتي داده شود كه مواد حاصل شده فراورده خام دامی تلقي نگردد مسئوليت كنترول بهداشتي بر عهده وزارت بهداشت - درمان آموزش پزشكي است كه مطابق قانون مواد خوردني و بهداشتي (مصوبه ۱۳۴۶) و اصلاحات آن انجام خواهد شد.

ماده ۱۲ - وزارت بهداشت - درمان و آموزش پزشكي از طريق شبكه هاي بهداشتي - درمانی و خانه هاي بهداشت در روستا ها ضمن آموزش گسترده بابسچ مردم و جلب همكاري بين بخشي در زمينه مسائل بهداشت محيطي از قبيل جمع آوري و حمل و دفع بهداشتي زباله - دفع بهداشتي مدفوع و كود حيواني - بهسازي معابر و جداسازي محل نگهداري دام و پرندگان از محل سكونت , نظارت و پيگيري لازم را داشته و همچنين در جهت بهسازي منابع و كنترول كيفي آب آشاميدني - جمع آوري و دفع بهداشتي فاضلابها - كنترول اماكن عمومي و مراكز تهیه , توزيع , نگهداري و فروش مواد غذايي اقدام نمايد.

آيين نامه اجرائي قانون اصلاح ماده ۱۳ قانون مواد خوردني , آشاميدني , آرايشي و بهداشتي

ماده واحده : ماده ۱۳ قانون مواد خوردني , آشاميدني , آرايشي و بهداشتي مصوب سال ۱۳۴۶/۴/۲۲ به شرح زير اصلاح مي گردد:

ماده ۱۳- تخلف از مقررات بهداشتی نظیر عدم رعایت بهداشت فردی ، وضع ساختمانی ، وسایل کار ممنوع است و مستوجب مجازات می باشد . مقررات بهداشتی مربوط به مراکز تهیه و تولید ، نگهداری ، توزیع ، فروش و حمل و نقل مواد خوردنی ، آشامیدنی ، آرایشی و بهداشتی و اماکن عمومی در آئین نامه اجرائی این ماده تعیین خواهد شد . تخلف از مقررات مذکور مستوجب مجازاتهای بازدارنده از بیست و پنج هزار (۲۵۰۰۰) تا پانصد هزار (۵۰۰۰۰۰) ریال جریمه نقدی بازاء هر مورد نقض مقررات بهداشتی خواهد بود . میزان مجازاتهای یاد شده بر اساس نرخ تورم (هر سه سال یک بار) بنا به اعلام بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و تأیید هیأت وزیران قابل افزایش است.

مامورینی که از طرف وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی برای نظارت بهداشتی اماکن و مراکز موضوع این ماده تعیین می شوند مکلفند متخلفین از مقررات بهداشتی را با ذکر موارد تخلف با تنظیم گزارشی به مسؤول بهداشت محل معرفی نمایند . مسؤول بهداشت محل در صورت تأیید گزارش به صاحب مرکز و یا مسؤولین مربوطه اخطار می نماید تا نسبت به رفع نواقص بهداشتی در مهلت تعیین شده اقدام کند در صورت عدم رفع موارد تخلف ، دستور تعطیل محل و مهر و موم و یالاک و مهر آنرا صادر می نماید و پس از برطرف شدن نواقص و تأیید مسؤول بهداشت محل از واحد مربوطه رفع تعطیل و فك مهر و موم خواهد شد . در تمام موارد مذکور پرونده جهت رسیدگی به دادگاه صالحه ارجاع می گردد.

مقررات بهداشتی ، وظایف و مسؤولیتهای مسؤول بهداشت محل و مأمورین نظارت ، مدت زمانهای لازم برای رفع نواقص بهداشتی و سایر امور مربوطه در اجرای این ماده واحده در آئین نامه اجرایی این قانون مشخص خواهد شد.

تبصره ۱- صاحبان مراکز مزبور در صورتی که اقدامات انجام شده را خلاف قانون و مقررات بدانند می توانند به مرجع قضایی صالح شکایت نمایند.

تبصره ۲- مأمورین انتظامی موظفند در تمام مراحل اجرای عملیات بازرسی ، تعطیل و مهر و موم یا لاک و مهر کردن محل ، همکاری لازم را با مأمورین وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی به عمل آورند.

تبصره ۳- آئین نامه اجرائی این قانون توسط وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی تدوین می گردد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ سیزدهم آذر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۹/۹/۲۰ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

در اجرای تبصره سه قانون اصلاح ماده ۱۳ قانون مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی آذر ماه ۱۳۷۹ مجلس محترم شورای اسلامی ، بدینوسیله آئین نامه اجرایی ماده مذکور را مشتمل بر ۵ فصل ۹۵ ، ماده ۵۴ ، تبصره و ۴۶ بند بشرح ذیل تصویب می نماید.

- فصل اول بهداشت فردی
- فصل دوم شرایط ساختمانی و بهداشتی مراکز تهیه ، تولید ، توزیع ، نگهداری و فروش مواد غذایی و اماکن عمومی
- فصل سوم وسایل و لوازم کار

- فصل چهارم وظایف مسئول بهداشت محل و مأمورین نظارت و تکالیف صاحب یا مدیر محلهاي مشمول قانون
- فصل پنجم: طبقه بندی اماکن و مراکز و کارگاهها و کارخانجات از لحاظ شمول مواد این آئین نامه

pdfMachine

A pdf writer that produces quality PDF files with ease!

Produce quality PDF files in seconds and preserve the integrity of your original documents. Compatible across nearly all Windows platforms, if you can print from a windows application you can use pdfMachine.

Get yours now!